

**Ijtimoiy profilaktika obyektlari bilan yakka tartibdagi "E-ijtimoiy moslashtirish"
dasturida belgilangan chora tadbirlarni yakunlash bo'yicha profilaktika
inspektorining mahalla yettiligi bilan qo'shma xulosa tuzish faoliyatini
takomillashtirish.**

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Akademiyasi 3 kurs 321-guruh kursanti

Alijonov Firdavs Xayrulla o'g'li

Annotatsiya. Ushbu maqolada ijtimoiy profilaktika obyektlari bilan yakka tartibdagi "E-ijtimoiy moslashtirish" dasturida belgilangan chora tadbirlarni yakunlash bo'yicha profilaktika inspektorining mahalla yettiligi bilan qo'shma xulosa tuzish faoliyatini takomillashtirish masalalari yoritilgan. Huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarning jamiyatga qayta moslashuvini ta'minlash, ularni ijtimoiy hayotga integratsiya qilish va jinoyatchilikning qayta sodir etilishining oldini olish bo'yicha taklif va tavsiyalar berilgan. Shuningdek, qo'shma xulosa tuzish jarayonining samaradorligini oshirish, profilaktika inspektorlari va mahalla yettiligi o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish hamda elektron nazorat mexanizmlarini joriy etish muhimligi ta'kidlangan.

Kalit so'zlar. Ijtimoiy profilaktika, E-ijtimoiy moslashtirish, profilaktika inspektori, mahalla yettiligi, huquqbuzarlik, reabilitatsiya, jamiyatga moslashish, jinoyatchilikning oldini olish, elektron nazorat, ijtimoiy integratsiya

Ijtimoiy profilaktika obyektlari bilan yakka tartibdagi "E-ijtimoiy moslashtirish" dasturida belgilangan chora-tadbirlarni yakunlash bo'yicha profilaktika inspektorining mahalla yettiligi bilan qo'shma xulosa tuzish faoliyatini takomillashtirish jarayoni huquqbuzarliklarning oldini olish va qayta sodir etilishining oldini olishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu jarayonni samarali amalga oshirish uchun profilaktika inspektorlari va mahalla yettiligi o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash, huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarning jamiyatga qayta moslashuvini tizimli ravishda nazorat qilish, ularning ijtimoiy va mehnat faoliyatini tiklash bo'yicha aniq mexanizmlarni ishlab chiqish zarur. "E-ijtimoiy moslashtirish" dasturi doirasida rejalashtirilgan chora-tadbirlarning samaradorligini oshirish uchun profilaktika inspektori va mahalla yettiligi har bir shaxs bo'yicha individual reabilitatsiya rejasini ishlab chiqishi, ularning hayotiy sharoitlarini o'rganishi, psixologik va ijtimoiy ko'mak mexanizmlarini joriy qilishi lozim. Qo'shma xulosa tuzish jarayoni fagat huquqiy baholash bilan cheklanmasdan, balki huquqbuzarlik sodir etgan shaxsning ijtimoiy va psixologik holatini ham hisobga olish orqali yanada samarali amalga oshirilishi mumkin. Shaxsning jamiyatga moslashish darajasini baholash, ularni mehnat faoliyatiga jalb qilish, ijtimoiy hayotga qayta qo'shish bo'yicha aniq tavsiyalar ishlab chiqish va bu jarayonni nazorat qilish profilaktika inspektori va mahalla yettiligining asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi. Huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarni qayta ijtimoiylashtirishda ularning oilaviy va jamoat

hayotidagi o'rnini mustahkamlash muhim ahamiyat kasb etadi, shu bois mahalla yettiligi bu shaxslarning mahalladagi faoliyatini nazorat qilish, ijtimoiy tadbirlarga jalb etish, ularni o'zini o'zi boshqarish tizimiga integratsiya qilish orqali qayta jinoyatchilikka yo'l qo'ymaslikka harakat qilishi lozim. Qo'shma xulosa tuzish jarayonini takomillashtirish uchun huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarni kuzatish tizimini yanada rivojlantirish, elektron nazorat mexanizmlarini joriy qilish, ularning ijtimoiy faolligini oshirish bo'yicha monitoring tizimini yo'lga qo'yish ham muhim hisoblanadi. Shu bilan birga, profilaktika inspektorlari va mahalla yettiligi o'rtasidagi axborot almashinuvini

kuchaytirish, har bir shaxsning reabilitatsiya jarayonidagi natijalarini doimiy baholab borish va ushbu jarayonni samarali tashkil etish uchun maxsus metodik ko'rsatmalar ishlab chiqish lozim. "E-ijtimoiy moslashtirish" dasturi doirasida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarning natijadorligini oshirish uchun shaxsiy yondashuvga asoslangan reabilitatsiya tizimini yaratish, huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarning ehtiyojlariga mos ravishda psixologik, ijtimoiy va mehnat yordamini ta'minlash, ularning jamiyatda ijobiy o'rnak bo'ladigan shaxslar bilan muloqotini yo'lga qo'yish, kasbiy tayyorgarlik kurslariga jalb qilish va mehnat bozorida munosib o'rin topishiga ko'maklashish kabi masalalar ustuvor yo'nalishlardan biri bo'lishi lozim. Shu nuqtai nazardan, profilaktika inspektori va mahalla yettiligining qo'shma xulosa tuzish faoliyatini takomillashtirish orqali huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarning jamiyatga qayta moslashuvi jarayonini yanada samarali tashkil etish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy profilaktika obyektlari bilan yakka tartibdagi "E-ijtimoiy moslashtirish" dasturida belgilangan chora-tadbirlarni yakunlash bo'yicha profilaktika inspektorining mahalla yettiligi bilan qo'shma xulosa tuzish faoliyatini takomillashtirish huquqbuzarliklarning oldini olish va jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu jarayon samaradorligini oshirish uchun profilaktika inspektorlari va mahalla yettiligi o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash, individual yondashuv asosida ish olib borish va zamonaviy axborot texnologiyalaridan keng foydalanish zarur. Elektron nazorat mexanizmlarini joriy etish, huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarning psixologik va ijtimoiy reabilitatsiyasiga e'tibor qaratish, ularni bandlik va ta'lim jarayonlariga jalb etish orqali qayta huquqbuzarlikning oldini olish mumkin.

Shuningdek, qo'shma xulosa tuzish jarayonini tizimli tahlil qilish, baholash va takomillashtirish kelgusida profilaktik tadbirlarning yanada samarali bo'lishini ta'minlaydi. Shu sababli, huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha davlat va jamoat tashkilotlari, mahallalar hamda ta'lim muassasalari o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash muhim ahamiyatga ega bo'lib, bu orqali jamiyatda huquqiy madaniyatni rivojlantirish va barqaror ijtimoiy muhitni yaratish mumkin bo'ladi.